

STAKČÍNSKE NOVINY

Ročník 12

3

jún 2018

DVOJMESAČNÍK PRE OBYVATEĽOV OBCE STAKČÍN • VYDÁVA OBEČNÝ ÚRAD V STAKČÍNE • NEPREDAJNÉ

Festival ľudového umenia Stakčín

14.07.2018

začiatok o 14,00 hod.

Deti ZŠ Stakčín
Zahájenie festivalu
Heligonkár Jožko Laurič
ŽSS Prameň z Pčoliného
FS Lude spod Beskyda
Súbor Beskyd
MSS Kyčera
FSk Starinčanka
MSS Parobčaci
MSS Rusínske holosy
FS z Veľkého Berezného
ŽSS Polonina
ŽSS Rusínske trio
FS Borievka

reklamná agentúra
RETUŠN

Пожегнаня ід народенинам

Старостови Яніюві Кереканичові
вшыткым Сташінчанам

Минуло сімсто літ і зим,
Як господь выплекав Сташін.
води текли, горы цвили,
В хмарах грозны громы били,
так прийшли із дальок люди,
чекали, як далше буде.
Давны Капралі, Білики,
роды малы і великы,
тай многый мена што немав,
бы вспілні створили валал.

Днесь в Сташіні гурчать авта...
Як ту буде напозавтра?
Днеська, вчера – вчера, днеська,
позлатила ся колыска,
котра прязным вітрам вдяка,
выколысала силака.
Часу слідів є дость на нім.
А як ся зве? То наш Сташін!
Здоймий, брате, долов шапку,
Сему славить уж стоцятку.

Прязно ся ті кланям, краю,
і тяжке сумліня маю,
же у чуджіх дебрях роки
поблудили мої крокы.
Сташін родный барз премудро
Спрядати у мі вічне чудо,
вертати ся вельть мышляй,
най дасть нам радість родный край.
Спомозьме свої і чужі,
бы цвинув вовікы Сташін.

В тобі сила, земльо міла,
бось все людей накормила,
дай, бы часу блага дяка
общасливила Руснака,
котрый в тім краю стовкы літ
двигав зайду з слыз тай бід.
Роки течуть і Ціроха,
раз наплытко, пак зглубока,
та ты доброту й ласку чінь,
бы ті подяковав Сташін.

Штефан Сухый

NA BICYKLI DEŤOM

UZNESENIA
zo zasadnutia obecného
zastupiteľstva v Stakčíne
zo dňa **28. 6. 2018**

■ **Uznesenie č. 308/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne prerokovalo kontrolnú správu o plnení uznesení z predchádzajúceho zasadnutia obecného zastupiteľstva konaného dňa 26.04.2018 a túto berie na vedomie.

■ **Uznesenie č. 309/2018**

a) Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne berie na vedomie, že záverečný účet obce Stakčín za rok 2017 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na stránke obce dňa 06.06.2018.

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne berie na vedomie stanovisko hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu obce Stakčín za rok 2017.

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne berie na vedomie správu nezávislého audítora k účtovnej závierke za rok 2017.

b) Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne schvaľuje záverečný účet obce za rok 2017 s výrokom – celoročné hospodárenie obce Stakčín bez výhrad.

c) Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne súhlasí s vysporiadaním prebytku vo výške +76 912,48 € zisteného podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Skutočný prebytok zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov po vylúčení nevýčerpaných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vo výške 2 082,38 € je vo výške + 74 830,10 € a je zdrojom na krytie schodku finančných operácií.

Celkové hospodárenie obce je 63 038,15 € a je zdrojom rezervného fondu ako zostatok finančných operácií. Rozdiel nákladov a výnosov z podnikateľskej činnosti po zdanení vo výške 19,59 € tvorí zdroj pre prídel do rezervného fondu.

d) Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne súhlasí s použitím zostatku finančných prostriedkov na účtoch obce k 31.12.2017, ktoré budú tvoriť rezervný fond za rok 2017 na kapitálové výdavky v roku 2018 a na úhradu istiny úveru 41/013/11 z Prima banky Slovensko (rekonštrukcia KD).

■ **Uznesenie č. 310/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne schvaľuje správu o inventarizácii majetku obce k 31.12.2017.

■ **Uznesenie č. 311/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne berie na vedomie výročnú správu obce za rok 2017.

■ **Uznesenie č. 313/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne určuje v súlade s § 11 ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení na celé volebné obdobie 2018 – 2022 počet poslancov obecného zastupiteľstva obce Stakčín na deväť.

■ **Uznesenie č. 314/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne určuje v súlade s § 11 ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení na celé volebné obdobie 2018 – 2022 rozsah výkonu funkcie starostu obce Stakčín – plný úväzok (1,0).

■ **Uznesenie č. 315/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne schvaľuje Zásady odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva obce Stakčín účinné od 1.7.2018.

■ **Uznesenie č. 316/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne prerokovalo žiadosť p. Vasiľa Derenina a p. Márie Dereninovej, Stakčín, Partizánska 705/18 o odkúpenie pozemku a žiada predkladateľov žiadosti o doplnenie žiadosti s tým, že o doplnenej žiadosti bude rokovať novozvolené obecné zastupiteľstvo v roku 2019.

■ **Uznesenie č. 317/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne prerokovalo žiadosť p. Miroslava Pitlaniča, Stakčín, Záhradná 571/3 o sponzorský príspevok a schvaľuje poskytnutie finančného príspevku vo výške 200,- €.

■ **Uznesenie č. 318/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne prerokovalo žiadosť p. Dušana Kolcuna, Stakčín, Dlhá 105/8 a schvaľuje čiastkovú zmenu územného plánu obce Stakčín takto: parcelu č. KN C 1312, k. ú. Stakčín mení na plochy pre výstavbu.

■ **Uznesenie č. 319/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne schvaľuje Zmluvu o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena s VSD, a. s., Košice, Mlynská 31 na umiestnenie podporných bodov nadzemného elektrického vedenia na pozemkoch obce p. č. KN C 1640/11, 149/84, 149/35 v k. ú. Stakčín.

■ **Uznesenie č. 320/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne

prerokovalo žiadosť p. Štefana Suchého, Stakčín, Záhradná 668 a schvaľuje poskytnutie finančného príspevku na vydanie knihy vo výške 300,- €.

■ **Uznesenie č. 321/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne schvaľuje zloženie delegácie na návštevu družobného mesta Slavonice v dňoch 14.9. – 16.9.2018 podľa návrhu starostu obce.

■ **Uznesenie č. 322/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne schvaľuje predbežný odpredaj časti pozemkov p. č. KN C 1632/1 a 1360/1 v k. ú. Stakčín za týchto podmienok:

- geometrickým plánom rozčleniť časť pozemku p. č. KN C 1632/1, k. ú. Stakčín majiteľom pozemkov p. č. KN C 1363/3, 1363/2, 1363/1 v k. ú. Stakčín (majiteľ týchto pozemkov má časť pozemku p. č. KN C 1632/1, k. ú. Stakčín už oplotený a ďalší dlhodobu užíva) a majiteľom pozemkov p. č. KN C 104, 108 v k. ú. Stakčín, ktorí ho dlhodobu užívajú

- geometrickým plánom rozčleniť pozemok p. č. KN C 1360/1, k. ú. Stakčín majiteľom pozemkov p. č. KN C 108, 109, 112, 113/1, 116, 117, 120/1 a 1364/2 a 1363/3 v k. ú. Stakčín (majitelia týchto pozemkov dlhodobu užívajú časti pozemku p. č. KN C 1360/1, k. ú. Stakčín)

- geometrický plán dať vypracovať žiadatelia o odpredaj pozemkov na vlastné náklady

- s rozdelením týchto pozemkov geometrickým plánom musia súhlasiť všetci zainteresovaní a obec, inak sa pozemky nepredajú

- geometrickým plánom musí byť vyčlenená prístupová cesta z ulice Duklianskej k pozemku p. č. KN C 120/1, k. ú. Stakčín o šírke minimálne tri metre

- pozemok p. č. KN C 1360/2 v k. ú. Stakčín, na ktorom je rigol, ostane v majetku obce Stakčín

- žiadosti o odkúpenie novovytvorených pozemkov geometrickými plánmi predložia žiadatelia na zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stakčín s uvedením konkrétnych pozemkov a výmer týchto pozemkov

■ **Uznesenie č. 323/2018**

Obecné zastupiteľstvo v Stakčíne schvaľuje odpredaj pozemku p. č. KN C 142/59 v k. ú. Stakčín o výmere 14 m² firme Mollfam SK, s.r.o., Čsl. armády 792/103, Stakčín za cenu 6 €/1 m², spolu za 84 €.

N A B I C Y K L I D E Ť O M

V piatok podvečer v priestoroch turistickej ubytovne privítal súbor Beskyd kolekciou rusínskych piesní účastníkov 9. ročníka charitatívnej cyklojazdy. Domáce pirohy, holúbky a záviný nemohli chýbať. Ráno 16.6.2018 o 8:00 hod. odštartoval spred budovy obecného úradu v Stakčíne pelotón asi päťdesiatich cyklistov. Občania obce ich odprevadili na bicykloch aspoň na krátkom úseku. Na cestu im popriali veľa šťastia a podarovali im symbolick-

ký šek v hodnote 400,- EUR. Cyklistov čaká náročná trasa. Dovedna absolvujú 8 etáp cez dva štáty v celkovej dĺžke 1026 km. Najnižší bod, ktorým prejdú, je vo výške 115 m n. m. a najvyšší vo výške 1192 m n. m. Na území Slovenska začína ich trasa v Stakčíne, pokračuje cez Prešov, Tatranskú Lomnicu, Brezno, Martin, Žilinu, Veľké Karlovice, Kunovice, Trenčín a končí v Bratislave. Spolu 237 obcí.

Miro Bober

TURISTICKO-PIETNY VÝSTUP NA HODOŠÍK 2018

Tohtoročný výstup na Hodošík sa začal s prísľubom náročnosti. Ráno výdatne pršalo, čo odradilo rodičov s menšími deťmi. Tesne pred odchodom zo Stakčína sa pokazil jeden z dvoch autobusov a museli sme improvizovať. Aj napriek počiatocnému časovému sklzu sa na cestu na vojnový cintorín v nadmorskej výške 851 m vydalo 32 odhodlancov. Na vrchole sme k centrálnemu krížu položili veniec a členovia KVH a SK Hodošík vystrelili čestnú salvu. Na žiadosť príbuzných sme osadili pamätný kríž tu padlému dôstojníkovi z Moravy. Po krátkej pripomienke bojov 1. sv. vojny, ktorej sté výročie ukončenia si pripomínáme tohto roku, sa účastníci vydali na cestu dolu. Na cintoríne v bývalej obci Veľká Poľana zaznela ďalšia salva. To už husto pršalo. V táborisku na mieste, kde kedysi stála obec, už horel oheň a turisti sa mohli zasytiť a občerstviť.

Vážený pane, Miroslave Bobere.

Chtěl bych tímto velice poděkovat Vám a panu Miroslavu Buralovi za vstřícný a přátelský přístup při mé návštěvě u vás, ve Stakčíně a okolí.

Úroveň společnosti se pozná mimo jiné podle toho, jak si váží památky svých předků, zvláště padlých hrdinů. Vždyť ne nadarmo se říká: „Neznáš-li svou historii, musíš ji prožít znovu.“

A u vás, ve Stakčíně, děláte návštěvníkům, kteří hledají stopy svých padlých příbuzných, radost. I když přírodní podmínky jsou u vás jistě náročnější. Musím přiznat, že vám můžeme tady v Čechách a na Moravě jen závidět. Nechci jmenovat, ale u nás jsme se několikrát setkali se zdevastovanými hroby a památkami po našich padlých předcích z předešlých válečných konfliktů.

Za dřívějšího režimu jsme měli různé jistoty. Moje babička často plakala a říkala, že neví, kde padl a kde byl pohřben její bratr – Vladimír Lahodný. Dle dopisů, které nám četla, to byl velmi hodný, kul-

tivovaný a vzdělaný člověk. Padl ve velmi mladém věku 33 let a jeho příběh je o to dojemnější, že na něho čekala jeho vyvolená s tím, že se vezmou po návratu z války. Nejistota je tedy to nejhorší, dokonce horší než škaredá jistota.

Konečně po roce 1989 jsem se rozhodl oslovit vojenské archívy u nás a v zahraničí. Po několika peripetiích jsem se dopátral skutečnosti, že náš prastrýc padl u Velké Polany, župa Zemplín, dne 12. 5. 1915.

Vypravil jsem se tedy na ta místa a ten kraj si zamiloval. Nádherné přírodní scenérie, spokojení lidé, staré dřevěné kostely a kolem nich krásně upravené hřbitovy.

Díky neznalosti terénu a vhodné cesty jsem si z cesty na vojenské hřbitovy v masívu hory Kučalátá udělal náročné pochodové cvičení, alespoň jsem se trochu vžil do pocitů lidí, kteří zde museli v roce 1915 bojovat a nasazovat své životy. Těžko si představit podmínky, za kterých museli naši předkové zde bojovat.

Můj prastrýc Vladimír Václav Lahodný je údajně pohřben na vojenském hřbitově Velká Poľana II – Predný Hodošík. Při mé návštěvě byl vzorně upraven, tráva posekána. Bylo dojemné vidět pozůstatky války sto let již minulé, srovnané u kříže.

Ale ten krásný výhled do údolí od nejvýše položeného vojenského hřbitova, ten mému strýci i ostatním hrdinům ze srdce přeji a sám mohu jen závidět.

Dovolu ještě jednou, abych poděkoval všem, kteří se tak starají o tyto památky na naše předky.

Václav Vrabec, Čebín, Česká republika
5. 6. 2018

VODÁCI NA CIROCHE

Síce sa to nezdá, ale aj naša Cirocha sa dá splavovať. Patrí dokonca medzi naoblúbenejšie a najkrajšie rieky. Kto sa odhodlá splaviť ju, toho čakajú nádherné zákutia s pomalším tokom, ktorých brehy sú lemované bujnou zeleňou, ale aj úseky so spenenými perejami a niekoľko splavov – z toho dva veľké nad Stakčínom a tri menšie v Snine. Je to zážitok, ktorý stojí za to. Jediným problémom je, že Cirocha je splavná iba raz do roka. Tohto roku to bolo 9. júna, kedy spoločnosť Alcea – požičovnía lodí a Kanoé klub Humenné v spolupráci so Slovenským vodohospodárskym podnikom, závod Košice zorganizovali v poradí už 5. ročník splavovania Cirochy. Zúčastnilo sa ho až 66 nadšencov a milovníkov tohto športu. Po úvodných organizačných pokynoch pod výpostom vodnej nádrže Stariny postupne nasadali do svojich kanoí, barák, dvoj-, troj- a šesťmiestnych raftov a vydávali sa na plavbu po Ciroche. Trasa do Sniny merala 13 km a kto sa odhodlal plaviť sa až do Lackoviec, kde splav končil, musel po vode zdolať až 35 km. Splavovanie je najkrajšie v hornej časti toku Cirochy po začiatok Sniny, pretože rieka je tu čistá a brehy lemuje menej odpadkov

(tohto roku dobrovoľníci v Stakčíně vyčistili brehy Cirochy a vyzbierali množstvo odpadu). Horšie je to od Sniny po Lackovce. Všetky obce majú zabezpečený vývoz komunálneho a separovaného odpadu, no napriek tomu sa nájde veľa nezodpovedných ľudí, ktorí vyvážajú kopy odpadu k brehom rieky. Verím, že ľuďom už konečne v hlave „prepne“ a my budeme môcť splavovať čistú a nádhernú Cirochu.

Mgr. Jana Boberová

Foto: Matej Hudák

PREMENY V ČASE

V roku 2017 sme si pripomenuli 700. výročie od prvej písomnej zmienky o obci Stakčín. Za uvedené obdobie naša obec prešla značným vývinom a vystriedali sa tu mnohé generácie rodín. Na základe katastrálnych máp z rokov 1865-66 a dobových fotografií z 20. storočia si priblížime premeny Stakčína od polovice 19. storočia, ktoré doplníme údajmi zo sčítania obyvateľstva v roku 1869. Veríme, že si z týchto údajov mnohí z čitateľov Stakčinských novín doplnia údaje o svojich predkoch.

Dom č. 7 – mlyn a krčma. Podľa mapy z rokov 1865-66 tu v uvedenom období stála budova, v ktorej bol mlyn spolu s krčmou. V 20. storočí bol celý objekt upravený pre potreby poštového úradu. V roku 1869 v mlyne bývali: krajčír Popovič Jozef (nar. 1830, Michalovce), Mária Popovičová, rod. Hermanová (nar. 1848, Michalovce), Popovič Ján (nar. 1856, Michalovce), Popovič Jozef (nar. 1864, Michalovce), strelmajster Linka Ján (nar. 1820, Dobříč, Čechy) a Mendelska Mária (nar. 1825, Orinovské, Čechy) – dovedna 6 sôb. Z uvedeného súpisu je zrejmé, že vtedy mlyn už neslúžil svojmu účelu, ale v ňom bývali krajčír a strelmajster s rodinami.

Zaniknutá budova mlyna a krčmy v čase, keď v nej sídlila pošta (budova vľavo)

V roku 1869 v krčme bývali: krčmár From Lojna (nar. 1798, Výrava), Moškovič Irma (nar. 1800, Turica, Užská župa), From Jutko (nar. 1828, Stakčinská Roztoka), From Surma (nar. 1861, Stakčinská Roztoka), From Rifka (nar. 1840, Modra n/C), From Major (nar. 1861, Stakčinská Roztoka), From Anna (nar. 1864, Stakčinská Roztoka), From Jankel (nar. 1867, Stakčinská Roztoka), From Brondá (nar. 1869, Stakčinská Roztoka), Švabová Zuzana (nar. 1855, Stakčinská Roztoka) a Huňara Andrej (nar. 1863, Stakčinská Roztoka) – dovedna 11 osôb. Ing. Miro Buraľ

VALASI V STAKČÍNE

Ovčiarstvo na Zemplíne rozvíjali Valasi – pastieri, ktorí sem prichádzali v období od 14. do 17. storočia predovšetkým z Valaška (Rumunska). Chov oviec bol v minulosti orientovaný predovšetkým na produkciu mlieka, syra, bryndze a čiastočne i na rozmnožovací chov oviec. Cez Horný Zemplín sa zároveň šikovali čriedy oviec z Marmarošskej župy na západ na stropkovské a makovické panstvo. V súvislosti s uvedeným šikovaním oviec mala výnimočné postavenie obec Stakčín. Tu sa nachádzala colnica na vyberanie mýtného z čried oviec, ktorá je doložená v listinách z rokov 1657 a 1690. To bol hlavný dôvod, prečo sa iniciatíva zdola pod názvom Valasi na Zemplíne zapojili i žiaci tunajšej základnej školy. V rámci nej pod vedením učiteľky PaedDr. Slávy Kerekaničovej pripravili pásmo ovčiarskych magických zvykov na salaši. Pásmo bolo verejnosti predstavené v rámci spoločenského podujatia Ľude pud Nastasom, ktoré sa uskutočnilo dňa 15. mája 2018. Ďalšia iniciatíva spočívala v návšteve expozície Slovenského národného múzea – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku dňa 12. júna 2018, v ktorom je sústredený najkompletnejší zbierkový fond súvisiaci s ovčiarstvom na Zemplíne. Zúčastnilo sa jej 49 žiakov. Poslednou aktivitou bola návšteva lokality, kde sa v súčasnosti stále chovajú ovce – ovčinka na Agrofarme v Dlhom nad Cirochou dňa 18. júna 2018. Zúčastnilo sa jej 44 žiakov. Uvedené aktivity boli realizované v rámci projektu detskej organizácie Fénix Snina Interreg V-A PL-SK 2014 – 2020 pod názvom „Trasa valašskej kultúry“ a získali podporu cez „Iniciatívu zdola“.

Ing. Miro Buraľ

Agrofarma v Dlhom nad Cirochou

Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

UŽITOČNÉ
LINKY

ZŠ: 769 21 18, zdravotné stredisko: MUDr. Piteľ 769 27 00, MUDr. Haničáková 769 23 44, MUDr. Kelly 769 27 01, Lekáreň: 758 37 40, Pošta Stakčín: 767 43 08, Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Ochrany Presvätej Bohorodičky v Stakčíne: 767 41 54, 0911 912 780 Pravoslávny farský úrad: 767 41 11 Kontakt na správcu cintorína: Peter Koribanič – 0907 496 228 počas neprítomnosti ho zastupuje Juraj Hudák – 0911 610 396

Vydáva: Obecný úrad Stakčín, SNP 574/6, 067 61 Stakčín, tel: starosta 057/767 43 09, 767 43 07, 758 26 20, matrika: 767 43 05, oustakcin@stonline.sk, www.stakcin.eu. Redaktor: Miroslav Bober, Grafika a tlač: ELINOR SNINA.